

Warszawa, 18 kwietnia 2012 r.

Szanowna Pani
Róża Gräfin von Thun und Hohenstein
Posłanka do Parlamentu Europejskiego

**Uwagi Fundacji Panoptykon do projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego
i Rady w sprawie internetowego systemu rozstrzygania sporów konsumenckich
(rozporządzenie w sprawie ODR w sporach konsumenckich)**

W odpowiedzi na zaproszenie Pani posłanki Róży Thun do zgłaszania uwag do projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie internetowego systemu rozstrzygania sporów konsumenckich (dalej: projekt rozporządzenia) pragniemy przedstawić swoje stanowisko.

Jednocześnie musimy zastrzec, że nie byliśmy w stanie w pełni odpowiedzieć na pytania postawione na potrzeby konsultacji społecznych, ponieważ w większości nie pokrywały się one z zakresem działalności Fundacji Panoptykon. Byliśmy jednak w stanie sformułować kilka zastrzeżeń związanych z obszarem zainteresowania naszej organizacji. Mamy nadzieję, że mimo ograniczonego zakresu okażą się one pomocne.

Na wstępie pragniemy wyrazić też nasze poparcie dla ogólnego kształtu proponowanych regulacji. Alternatywne sposoby rozwiązywania sporów są skutecznym i efektywnym narzędziem, wzmacniającym pozycję konsumentów. Dzięki wprowadzeniu tego typu mechanizmów konsumenci zyskają szersze możliwości egzekwowania swoich praw.

Na pozytywną ocenę zasługuje to, że integralną częścią projektu rozporządzenia są zasady dotyczące ochrony danych osobowych. Prawodawca europejski zarówno w preambule jak i w przepisach szczegółowych określił m.in cel i zasady przetwarzania danych oraz kwestie związane z retencją danych. Podzielamy jednak pogląd wyrażony przez Europejskiego Inspektora Ochrony Danych Osobowych¹ (dalej EIODO) i uważamy, że niektóre przepisy wymagają uszczegółowienia. Poniżej sygnalizujemy najważniejsze problemy.

Obowiązki administratorów danych

Preambuła projektu rozporządzenia zawiera liczne odniesienia dotyczące ochrony danych osobowych. Niepokoi nas jednak to, że nie znajdują one rozwinięcia na poziomie konkretnych przepisów. Zgodnie z projektem rozporządzenia administratorami danych będą: Komisja Europejska, doradcy ds. Internetowego rozstrzygania sporów oraz podmioty ADR. Co więcej, jest możliwe, że różni administratorzy będą przetwarzać te same dane osobowe (np. kilku doradców, a następnie także Komisja Europejska jako organ nadzorujący działanie całego systemu).

¹ Opinia Europejskiego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 12 stycznia 2012 r.

W przypadku, gdy różni administratorzy będą przetwarzać te same dane osobowe, projekt powinien dookreślać zasady ich odpowiedzialności za realizację konkretnych uprawnień, jakie przysługują podmiotom danych (tj. obywatelom korzystającym z systemu rozstrzygania sporów). W szczególności, powinno zostać określone, który administrator będzie odpowiedzialny za udzielanie informacji, korektę, zablokowanie czy usunięcie danych na prośbę podmiotu danych oraz w przypadku naruszenia zasad ochrony danych osobowych.

W preambule projektu rozporządzenia czytamy, że podmiot danych powinien być poinformowany o fakcie przetwarzania jego danych osobowych. Ten obowiązek nie został jednak przeniesiony na poziom konkretnego przepisu. Zwracamy przy tym uwagę, że podmiot danych powinien wiedzieć dokładnie, który administrator jest odpowiedzialny za realizację obowiązków związanych z ochroną jego danych.

Dobrym rozwiązaniem, na które zwróciliśmy uwagę, jest zawężenie okresu obowiązkowego gromadzenia danych do czasu, jaki jest niezbędny dla celów postępowania. Co więcej, projekt rozporządzenia nakłada obowiązek usuwania danych - a nie jedynie ich anonimizacji - co stanowi najlepszą praktykę i powinno być stosowane powszechnie.

Zasady dostępu do danych osobowych

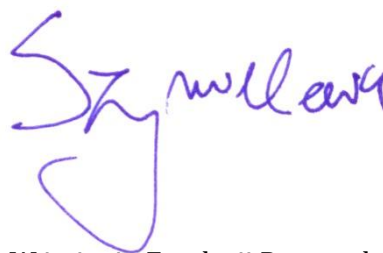
Projekt rozporządzenia pozostawia wątpliwość co do tego, czy każdy doradca ds. internetowego rozstrzygania sporów będzie mieć dostęp do danych dotyczących wszystkich toczących się sporów. Podzielamy zdanie EIODO, że ta kwestia powinna zostać uszczegółowiona.

Bezpieczeństwo i poufność danych

Na pozytywną ocenę zasługuje to, że projekt zawiera gwarancje poufności i bezpieczeństwa danych. W naszej ocenie przepisy te wymagają jednak uzupełnienia. Uważamy, że powinien zostać wprowadzony wymóg sporządzenia kompleksowej oceny oddziaływania opracowywanego systemu na prywatność. Jesteśmy też zdania, że przestrzeganie przepisów dotyczących bezpieczeństwa i poufności danych powinno podlegać okresowej kontroli. Projekt rozporządzenia powinien być uzupełniony o takie wymagania.

Ochrona prywatności w fazie projektowania

Zwracamy również uwagę na to, że - zgodnie z promowaną przez Komisję Europejską zasadą *privacy by design* - kwestie dotyczące ochrony danych i prywatności powinny zostać uwzględnione na bardzo wczesnym etapie projektowania platformy ODR. W szczególności, powinny zostać wprowadzone mechanizmy i narzędzia umożliwiające samym użytkownikom lepszą ochronę swoich danych (np. uwierzytelnianie i szyfrowanie).

W imieniu Fundacji Panoptykon,

Katarzyna Szymielewicz

Prezes Zarządu